

„EnVision“ virtualių mainų priemonių rinkinys

Dalijimasis geriausia praktika, kuriant virtualių mainų programas Šiaurės ir Baltijos šalių regione
Sintezė

“Rankių rinkinys „InVision Virtual Exchange Toolkit“. Dalijimasis gerąja virtualių mainų programų kūrimo patirtimi Šiaurės ir Baltijos šalių regione

Autoriai (paryškintu šriftu) ir bendradarbiai:

- Estija: **Anna Beitane**, Stefano Braghioli, Sandra Hagelin, Maili Vilson
- Lietuva: **Vilius Mickūnas**, Ieva Giedraitytė, Roma Valiukienė, Tom Peak
- Suomija: **Minna Oroza**, Sari Autio-Sarasma, Eemil Mitikka, Joanna
- Švedija: **Geir Gunnlaugsson**, Katrin Uba, Suzanne Pathkiller Veinio

Redaktorė: Anna Beaven

Galite laisvai dalytis, kopijuoti ir platinti šį dokumentą bet kokioje laikmenoje ar bet kokiū formatu, jei laikysitės šios licencijos sąlygų:

Šis darbas licencijuojamas pagal „Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International“ licenciją. Šios licencijos kopiją galite peržiūrėti interneto svetainėje <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Jei savo raštuose darote nuorodą į šį dokumentą arba jį cituojate, norėtume, kad naudotumėte tokią tekstinę nuorodą: A. Beitane ir kiti. (2024), Įrankių rinkinys „EnVision Virtual Exchange Toolkit“. Dalijimasis gerąja virtualių mainų programų kūrimo patirtimi Šiaurės ir Baltijos šalių regione

Finansavimas

Šis priemonių rinkinys parengtas įgyvendinant „Nordplus“ finansuojamą projektą „Virtualių mainų gebėjimų stiprinimas Baltijos šalių regione (NPHE-2023/10034). Išreikštos nuomonės ir požiūriai yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi „Nordplus“ arba Šiaurės ministrų tarybos požiūrį ir nuomonę.

Projekto vadovė: **Anna Beitane**

Partneriai: Tartu universitetas (pagrindinis partneris), Vilniaus universitetas, Helsinkio universitetas, Upsalos universitetas.

Žodynėlis	4
Santrauka.....	5
Įvadas į VM priemonių rinkinį.....	6
Teorinis kontekstas.....	6
Atvejų tyrimai ir praktinės aplinkybės	10
Bibliografija	18
1 priedas	19
2 priedas.....	20
3 priedas.....	21

Žodynėlis

ASINCHRONINĖ KOMUNIKACIJA: bendravimas, kuris vyksta ne realiuoju laiku. Pavyzdžiui, el. laiškai ar diskusijų forumai.

MIŠRUS MOKYMASIS: tradicinio mokymosi akis į akį ir mokymosi internetu derinys.

BENDRADARBIAVIMU GRINDŽIAMAS TARPTAUTINIS MOKYMASIS NUOTOLINIŲ BŪDU (COIL, ANGL. COLLABORATIVE ONLINE INTERNATIONAL LEARNING): programos, skatinančios tarpkultūrinę kompetenciją ir visuotinį supratimą, bendradarbiaujant internetu. Kartais jos vartojamos kaip virtualaus keitimosi informacija tarp klasių sinonimas.

TARPKULTŪRINĖ KOMUNIKACIJA: skirtingų kultūrinių grupių asmenų bendravimas.

SKAITMENINIS RAŠTINGUMAS: gebėjimas efektyviai naudoti skaitmenines priemones ir platformas bendravimui ir mokymuisi.

SKAITMENINĖ PEDAGOGIKA: mokymo ir mokymosi praktika, apimanti skaitmenines priemones ir išteklius.

EL. MOKYMASIS: mokymasis vyksta elektroninėmis priemonėmis, dažniausiai internetu.

GLOBALI PILIETYBĖ: sąmoningumas, supratimas ir įsitraukimas į tarptautinius klausimus ir įvairias kultūras.

GLOBALUS MOKYMASIS: edukacinė patirtis, pabrėžianti visuotinio tarpusavio ryšio supratimą.

TARPKULTŪRINĖ KOMPETENCIJA: gebėjimas veiksmingai ir tinkamai bendrauti su žmonėmis iš kitų kultūrų.

INTERAKTYVIOJI ŽINIASKLAIDA: skaitmeninė žiniasklaida, sudaranti galimybę aktyviai dalyvauti ir bendrauti.

KALBŲ MAINAI: skirtingomis kalbomis kalbančių asmenų abipusis kalbų mokymasis ir praktika.

MOKYMOŠI VALDYMO SISTEMA (MVS): programinė įranga, skirta administruoti, registruoti dokumentuose, sekti ir teikti mokymo kursus ar mokymo programas.

BENDRADARBIAVIMAS INTERNETU: bendradarbiavimas, naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis, siekiant bendro tikslo.

TARPUSAVIO MOKYMASIS: studentai mokosi vieni iš kitų ir bendradarbiaudami.

NUOTOLINIS MOKYMASIS: mokymas, kai dėstytojai ir studentai fiziškai nedalyvauja tradicinėje klasės aplinkoje.

SOCIALINIS DALYVAVIMAS: buvimo su kitais virtualioje aplinkoje jausmas.

SINCHRONINĖ KOMUNIKACIJA: bendravimas realiuoju laiku, pvz., vaizdo konferencijos ar tiesioginis pokalbis.

NUOTOLINIS BENDRADARBIAVIMAS: skaitmeninių komunikacijos priemonių naudojimas, bendradarbiaujant mokymuisi įvairiais geografiniais atstumais.

TARPTAUTINIS ŠVIETIMAS: švietimas, kuris kerta nacionalines sienas, dažnai naudojant virtualias priemones.

VIRTUALI KLASĖ: internetinė mokymosi aplinka, kurioje dėstytojai ir studentai bendrauja.

VIRTUALŲS MAINAI: bendradarbiavimu grindžiamas mokymasis internetu tarp dalyvių iš skirtingų geografinių vietovių, vadovaujant pedagogui.

VIRTUALUS MOBILUMAS: dalyvavimas tarptautinėse patirtyse be fizinių kelionių. Patirtis nebūtinai apima dalyvių mainus (pavyzdžiui, nuotoliniu būdu galima lankyti kitos šalies institucijos siūlomus kursus).

VIRTUALUS KOMANDINIS DARBAS: bendradarbiaujančių asmenų, dirbančių įvairiose vietose, naudojant skaitmenines priemones, pastangos.

Santrauka

Virtualūs mainai (VM) pastaraisiais metais sparčiai vystosi aukštojo mokslo srityje. Virtualūs mainai galėtų būti suvokiami kaip apibendrinamasis terminas, apimantis daugybę mokymosi internetu iniciatyvų ir metodų, kuriais siekiama įtraukti besimokančiuosius į nuolatinį bendradarbiavimą su partneriais iš skirtingų kultūrų, vadovaujant dėstytojams arba apmokytiems tarpininkams, kurie yra neatsiejama jų mokymo programos vietinėse institucijose dalis (O'Dowd, 2022).

Aukštosios mokyklos dažnai skatina virtualių mainų integravimą į mokymo veiklą dėl mokymo programos internacionalizacijos komponento plėtojimo ir besimokančiųjų tarpkultūrinių kompetencijų stiprinimo. Virtualūs mainai gali būti integruojami į esamus kursus arba sukuriama kaip atskiras kursas ar programa.

Šiaurės ir Baltijos šalių regione sparčiai vystėsi virtualių mainų programų kūrimas bei integravimas. Nors šis formatas dažnai naudotas užsienio kalbų mokymosi srityje, socialinių mokslų srities akademikai nepakankamai eksperimentavo su virtualių mainų integravimu. Šiuo atžvilgiu buvo

suformuotas „Nordplus“ konsorciumas „EnVision“, kuris vienija į inovacijas orientuotus Šiaurės ir Baltijos šalių regiono universitetus – Tartu universitetą, Vilniaus universitetą, Upsalos universitetą ir Helsinkio universitetą, kurio tikslas – rengti dėstytojų mokymus, siekiant gerinti socialinių mokslų srities dėstytojų kvalifikaciją ir gerinti informuotumą apie virtualius mainus, kuriant praktišką VM priemonių rinkinį, kuris galėtų padėti jiems integruoti šį mokymo metodą savo praktikoje, ir sukurti virtualių mainų scenarijus, bendradarbiaujant su tinklo kolegoms.

Šiame VM priemonių rinkinyje renkami tolesni pamąstymai ir virtualių mainų integravimą į mokymo praktiką geriausios praktikos pavyzdžiai, ypač orientuojantis į socialinių mokslų srities akademikus.

Įvadas į VM priemonių rinkinį

Pagrindinė šio priemonių rinkinio tikslinė auditorija yra aukštųjų mokyklų dėstytojai, administratoriai ir vadovybė, kurie domisi integraciniais virtualiais mainais kaip mokymo praktikos dalimi ir internacionalizavimo šalyje strategijomis.

Pagrindinis šio priemonių rinkinio tikslas – supažindinti akademikus su virtualių mainų loginiu pagrindu, metodologiniu modeliu ir pademonstruoti praktinius virtualių mainų integravimo į mokymo praktiką scenarijus. Šio priemonių rinkinio praktikos atvejo tyrimai buvo parengti, remiantis dėstytojų mokymais, kurie vyko įgyvendinant „Nordplus“ projektą „Building virtual exchange capacities in the Baltic Sea Region (Envision)“ (NPHE-2023/10034) [Virtualių mainų pajėgumų kūrimas Baltijos jūros regione („Envision“)].

Teorinis kontekstas

Kas yra virtualūs mainai? Kuo jis skiriasi nuo kitų mainų formų?

Pastaraisiais metais aukštajame moksle sparčiai vystėsi virtualūs mainai (VM). Šiuo atžvilgiu naujokai šioje srityje gali susidurti su iššūkiu, laviruojant tarp daugybės terminų, susijusių su skaitmeniniais metodais tarptautiniame švietime, įskaitant virtualų mokymąsi ir mokymąsi internetu. Didelis terminų skaičius, be kita ko, skirtingiems autoriams ir praktikams juos nenuosekliai vartojant, dažnai sukelia painiavą ir nesusipratimus (O’Dowd, 2022). Taigi labai svarbu apibrėžti pagrindines VM ypatybes ir jų skirtumus, lyginant su kitomis internetinio mokymo ir mokymosi formomis, tokiomis kaip virtualus mobilumas ir mišrus mobilumas, kuriuos mokslininkai dažnai naudoja pakaitomis.

Pasak O’Dowd, VM gali būti suprantami kaip apibendrinamasis terminas, apimantis daugybę mokymosi internetu iniciatyvų ir metodų, kuriais siekiama įtraukti besimokančiuosius į nuolatinį bendradarbiavimą su partneriais iš skirtingų kultūrų, vadovaujant dėstytojams arba apmokytiems tarpininkams, kurie yra neatsiejama jų mokymo programos vietinėse institucijose dalis (O’Dowd, 2022). Jis taip pat apibūdina šešias pagrindines ypatybes, dėl kurių VM skiriasi nuo kitų mokymo internetu formų: a) daugiausia dėmesio skiriama besimokančiųjų bendravimui, naudojantis technologijomis; b) bendravimas su kitų kultūrų atstovais; c) VM integravimas į atitinkamos aukštosios mokyklos mokymo programą ir studijų procesą¹; d) galimybių dialogui sudarymas ir parama, kurią teikia pedagogai arba apmokyti VM komunikacijų specialistai; e) didelis dėmesys socialinių įgūdžių ir tarpkultūrinės kompetencijos ugdymui, kaip mokymosi proceso daliai; ir f) studentų skatinamas bendradarbiavimu grindžiamas požiūris į mokymąsi (O’Dowd, 2022).

¹ Tai dažnai reiškia, kad aukštosios mokyklos turi pripažinti šią patirtį, priskiriant kreditus, rašant pažymius ar išduodant ženklelius.

Svarbu pažymėti, kad VM vis dažniau vartojami kaip apibendrinamasis terminas, apibūdinantis įvairius tokio pobūdžio pedagoginės praktikos modelius. Apibūdinant klasems skirtą, dėstytojo sukurtą modelį, jis dažnai vadinamas internetiniais tarpkultūriniais mainais (ITM), visuotiniais skaitmeniniais mainais arba, ypač Šiaurės Amerikos kontekste, bendradarbiavimu grindžiamu tarptautiniu mokymusi nuotoliniu būdu (COIL, angl. *Collaborative Online International Learning*). Kiti terminai, susiję su VM, ypač kalbant apie mokymąsi užsienio kalbomis, yra nuotolinis bendradarbiavimas, el. tandemas ir teletandemas.

Kalbant apie kitas mokymo internetu ir mobilumo formas, svarbu pabrėžti skirtumą tarp VM ir virtualaus mobilumo bei mišraus mobilumo.

Projekto FRAMES ataskaitoje apie VM integravimo į aukštąsias mokyklas scenarijus virtualus mobilumas apibrėžiamas kaip „ugdymo praktika, sudaranti galimybę vienos švietimo įstaigos studentams lankyti kursus, organizuojamus kitoje institucijoje (dažniausiai įsikūrusioje kitoje šalyje), neišėjus iš namų“. (Beaven, A., Pittarello, S. & van Der Heijden, C. 2021). Ataskaitoje taip pat minima, kad pagrindinis virtualaus mobilumo tikslas – pasitelkiant priimančiosios institucijos žinias, teikti konkrečių dalykų žinias, dažnai tose srityse ar temomis, kurios nėra dėstomos universitete, kuriame studentas studijuoja. Virtualus mobilumas skiriasi nuo VM tuo, kad pirmuoju atveju nebūtinai reikalaujama, kad besimokantysis bendrautų su priimančiosios institucijos kolegomis (Beaven, A., Pittarello, S. & van Der Heijden, C. 2021).

Galiausiai, mišrus mobilumas gali būti suvokiamas kaip fizinio mobilumo ir struktūrinio bendradarbiavimo internetu integravimas (Europos Komisija, 2021). Iš esmės mišraus mobilumo atveju studentai įtraukiami į internetinę veiklą ir bendradarbiavimą su kitų šalių dėstytojais ir studentais savo dalyko srityje. Tai siejama su fiziniu mobilumu, vykstant į vieną iš partnerių universitetų asmeniškam darbui kartu toje pačioje vietoje (Mühlbauer, J. & van der Velden, B, 2022).

Kodėl verta rinktis virtualius mainus?

Bėgant metams, daugybė tyrimų parodė, kad VM metodika gali veikti kaip tvarus, sinergetiškas, labiau prieinamas ir fizinį mobilumą papildantis variantas, didinantis besimokančiųjų tarpkultūrinę ir tarptautinę patirtį (Mühlbauer, J. & van der Velden, B, 2022).

Dvi svarbios ir plataus masto iniciatyvos, susijusios su VM – JAV vykdoma Stevens'o iniciatyva² ir Europos finansuojamas EVOLVE projektas³, parodė, kad, remiantis duomenimis, surinktais įvairiose geografinėse srityse, studentai apskritai yra labai patenkinti VM patirtimi ir jų tobulėjimu, kalbant apie kultūros žinias ir užsienio kalbų įgūdžius (Stevens'o iniciatyva, 2023). EVOLVE ataskaitos (2020 m.) taip pat parodė, kad VM patirtis padeda besimokantiesiems įveikti nerimą, bendraujant užsienio kalba.

Galiausiai, Guth'as ir Helm'as (2017) nurodė, kad VM gali ugdyti besimokančiųjų socialinius ir panaudojamos kvalifikacijos įgūdžius, didinant bendras studentų įsidarbinimo galimybes, baigus studijas.

Kalbant apie naudą dėstytojams ir aukštojo mokslo įstaigoms, galima teigti, kad VM yra puikus būdas plėsti universitetų internacionalizacijos strategijas. Tai taip pat gali padėti dėstytojams plėsti akademinis tinklus, įvairinti ir išplėsti mokymo sritį, ugdyti skaitmenines kompetencijas ir būti puikiu būdu eksperimentuoti su naujoviškais mokymo praktikomis.

² Daugiau informacijos rasite adresu <https://www.stevensinitiative.org>

³ Daugiau informacijos rasite adresu <https://evolve-erasmus.eu>

Virtualių mainų metodologinis modelis

Bėgant metams buvo sukurti keli modeliai, skirti VM programų kūrimui. Tarp labiausiai paplitusių galima išskirti du pagrindinius metodus: a) paruoštas programas ir b) bendrai kuriamus modelius.

Paruoštos programos, kurias sukūrė universitetų ar išorinių organizacijų konsorciumai, apima iš anksto sudarytas vaizdo paskaitų ir užduočių rinkinį kartu su sinchroniais internetiniais susitikimais, kurių metu studentai aptaria išteklių turinį ir bendradarbiauja, vykdydami grupinius projektus. Universitetai gali integruoti šias programas į savo mokymo programas, o studentai gali pelnyti pripažinimą, skiriant kreditus už dalyvavimą. Tokių paruoštų VM pavyzdžiai yra universitetams nemokamai siūlomos programos ir veiklos, kurias sukūrė Erasmus+ virtualių mainų iniciatyvos (2018–2020 m.) partneriai „The Sharing Perspective Foundation“ ir „Soliya“. Šios programos dažniausiai grindžiamos dialogu, vadovaujant tarpininkams, įtraukiant įvairių mokslo disciplinų studentus iš skirtingų geografinių vietovių universitetų.

Antrasis formatas apima bendrai sukurtas mainų programas (COIL). Pagal šį VM modelį taikomas metodas „iš apačios į viršų“, nes VM kūrimui vadovauja partnerių įstaigų pedagogai, kurie bendradarbiaudami kuria bendrą mokymo programą savo kurso daliai, suburdami studentus bendravimui ir bendradarbiavimui, vykdant konkrečias veiklas ar projektus. Sėkmingų bendrai sukurtų kursų pavyzdžiai pateikiami FRAMES ataskaitoje „Virtualių mainų integracijos aukštosiose mokyklose scenarijai“ (Beaven, A., Pittarello, S., & van der Heijden, C. 2021).

Vykdydami VM bendro kūrimo metodiką, partnerių įstaigų dėstytojai turi atidžiai apsvarstyti keletą studijų proceso komponentų tam, kad suderintų tvarkaraštį ir užduotis bendradarbiavimui bei sklandžiai organizuotų VM patirtį besimokantiems. Toliau pateikiamas vieno didžiausių VM teikėjų – SUNY COIL – taikomos bendro kūrimo metodikos pavyzdys:

Paveikslėlyje pavaizduota VM tarp dviejų kursų – A ir X kurso, kuriuos organizuoja skirtingos įstaigos, struktūra. A kursas, dėstomas B įstaigoje ir C kalba, ir X kursas, dėstomas Y įstaigoje ir Z kalba, gali būti tos pačios arba skirtingos mokslo disciplinos. Abiejų kursų dėstytojai bendradarbiauja planavimo ir projektavimo etape, užtikrindami, kad virtualus bendradarbiavimas atitiktų kiekvieno kurso akademinis tikslus.

Abiejų kursų studentai virtualiai bendradarbiauja diskusijų ir bendrų projektų metu, sudarydami sąlygas tarpinstituciniam mokymuisi ir kultūriniam mainams. Vis dėlto kreditus paprastai skiria atitinkamos įstaigos, kuriose studentai studijuoja: A kurso studentai gauna kreditus už dalyvavimą B įstaigoje ir panašiai už X kursą Y įstaigoje.

■ Šaltinis: paimta iš SUNY COIL adresu <https://coil.suny.edu/>, pritaikė Anna Beitane Canva.com svetainėje

Virtualių mainų programų integravimas ir pripažinimas

Universitetuose virtualūs mainai naudojami įvairiems internacionalizavimo aspektams palaikyti, ypač internacionalizavimui namuose (O'Dowd, 2022).

FRAMES priemonių rinkinys (<https://frames-project.eu/outputs/toolkit/>) nustato keturis išskirtinius VM programų integravimo į studijų programą scenarijus. Veiksniai, padedantys nustatyti integracijos tinkamumą, priklausys nuo konkrečios aukštosios mokyklos institucinių ir administracinių gebėjimų, jos strateginės vizijos ir organizacinių poreikių bei procese dalyvaujančių suinteresuotųjų šalių. Šie scenarijai apima tokius variantus: a) VM, kaip parengiamoji arba tolesnė fizinio mobilumo veikla, b) VM, kaip integruota fizinio mobilumo komponentas, c) VM, kaip savarankiška mokymosi veikla, ir d) VM, kaip kurso komponentas. Nors mūsų priemonių rinkinys daugiausia bus orientuotas į VM, kaip kurso komponento, integravimui, trumpai pakomentuosime kiekvieną scenarijų atskirai.

Pagal pirmąjį scenarijų (a) VM studentams siūloma prieš arba po fizinio mobilumo patirties. Šia prasme tai yra mišraus mobilumo rūšis. Tokių mainų pavyzdžiai yra el. tandemas Paduvos universitete arba I-TELL PREP Limeriko ir Leono universitetuose (Mühlbauer, J. & van der Velden, 2022).⁴

Antrasis (b) variantas susijęs su atveju, kai VM nuo pat pradžių sklandžiai integruojami su fiziniu mobilumu į vieną mokymosi patirtį. Šis scenarijus dažnai įgyvendinamas studentų „studijų užsienyje“ laikotarpiu priimančioje institucijoje arba per renginius, tokius kaip sezoninės mokyklos, tarptautinės konferencijos ar seminarai. Šiuo atveju išskirtinis bruožas yra tai, kad VM komponentas turi būti tiesiogiai susijęs su veikla, kuria besimokantieji užsiima fizinio mobilumo laikotarpiu (Mühlbauer, J. & van der Velden, B, 2022).⁵

⁴ Išsamesnius atvejus rasite FRAMES priemonių rinkinyje, skirtame virtualių mainų integravimui aukštojoje mokykloje (12 puslapis, atvejų analizė).

⁵ Ten pat, 14 p.

Trečiasis (c) variantas reiškia, kad VM pripažįstami kaip savarankiška mokymosi veikla, kurią baigus besimokantieji skiriami kreditai. Pavyzdžiui, ši akreditacija gali būti įtraukta į platesnę mokymo programą, siūlant VM kaip privalomą arba pasirenkamąjį kalbos lygio kursą. Be to, VM gali būti „praktika“, apimanti praktinį darbą, kuris papildo labiau į teoriją orientuotus kursus (Mühlbauer, J. & van der Velden, B., 2022).⁶

Paskutinis (d) scenarijus apima VM, kaip esminę ilgesnio kurso dalį, o sėkmingas jų užbaigimas yra kurso užbaigimo sąlyga. Šiuo atžvilgiu VM patirties pripažinimas yra susietas su kitais kurso reikalavimais. Be to, pagal šį scenarijų VM paprastai yra vykdomi konkrečioms mokymosi tikslams paremti to kurso metu, kitaip nei ankstesniame scenarijuje, kai VM nustato atskiri mokymosi tikslai ir jie prisideda prie platesnių visos programos ar specialybės tikslų (Mühlbauer, J. & van der Velden, B, 2022).⁷

⁶ Išsamesnius atvejus rasite FRAMES priemonių rinkinyje, skirtame virtualių mainų integravimui aukštojoje mokykloje (12 puslapis, atvejų analizė), 16 p.

⁷ Ten pat, 18 p.

Atvejų tyrimai ir praktinės aplinkybės

VM scenarijų pavyzdžiai iš „EnVision“ tinklo

VM scenarijai buvo sukurti, naudojant „VM scenarijaus šabloną“ (žr. 1 priedą). Nuo 2023 m. spalio mėn. iki 2024 m. balandžio pradžios dėstytojai galėjo apibrėžti ir užbaigti savo VM scenarijų. Taip pat buvo sudaryta papildoma galimybė pasinaudoti dėstytojų mainais, kaip „Nordplus“ mobilumo dalimi, tam, kad būtų galima asmeniškai susitikti ir aptarti scenarijų su kolega bei pasinaudoti „EnVision“ konsultacija su organizatoriais, siekiant aptarti visus neišspręstus klausimus.

Iš viso projekto metu buvo sukurti 6 VM scenarijai. Kiekvieną mišrią grupę sudarė 2 dėstytojai iš skirtingų „EnVision“ partnerių įstaigų, įskaitant dėstytojus iš Tartu universiteto, Vilniaus universiteto, Helsinkio universiteto ir Uppsalos universiteto. Siūlomų scenarijų temos buvo šios:

- Aktyvizmo tarpvalstybiniais klausimais studijų įvadas (Helsinkio universitetas ir Tartu universitetas)

- ES plėtra (Tartu universitetas ir Vilniaus universitetas)
- Bendra istorija – Suomija ir Švedija (Uppsalos universitetas ir Helsinkio universitetas)
- Dekolonizacija Rytų Europoje (Tartu universitetas ir Helsinkio universitetas)

Kitiems dviem scenarijams konkretus pavadinimas nepriskirtas, tačiau jie apėmė tokias temas kaip akademinis rašymas anglų kalba ir tarptautinė intervencija. Toliau pateiktuose skyriuose galite rasti keletą projekto metu sukurtų scenarijų pavyzdžių, kurie apima skirtingus integravimo metodus: naujo kurso kūrimą, VM integravimą į esamus kursus ir naujo kurso kūrimą su tam tikru darbo krūvio / įvertinimo pritaikymu, siekiant prisitaikyti prie partnerių poreikių.

1 scenarijus: aktyvizmo tarpvalstybiniais klausimais studijų įvadas

Tokį scenarijų sukūrė Helsinkio universiteto ir Tartu universiteto dėstytojai. Kurso tikslas – nustatyti nacionalinį ar transnacionalinį aktyvizmą tarpvalstybiniais klausimais, susiejant politikos mokslų ir tarpvalstybinių studijų perspektyvas. Pagrindinis VM tikslas – sudaryti studentams galimybę įgyti įžvalgų iš įvairių sričių ir ekspertų, tokių kaip politinis aktyvizmas (Politikos mokslai, Helsinkio universitetas) ir tarpvalstybinės problemos (Pasienio studijos, Tartu universitetas).

Kurso struktūra	<p>1 - 2 moduliai: įvadas ir susipažinimas</p> <p>Ledų pralaužimo veikla:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Aktyvus prisistatymas: kambaryje esantys 5 mane reprezentuojantys daiktai■ Avilių pratimo prasiveržimui erdvės: „Savo žodžiais apibūdinkite: 1) Kas yra aktyvizmas, 2) Kuo aktyvizmas tarpvalstybiniais klausimais skiriasi nuo kitų aktyvizmo formų? 3) Kuo skiriasi tarpvalstybinis aktyvizmas nuo aktyvizmo tarpvalstybiniais klausimais?“■ Individuali užduotis po pradinio susitikimo: raskite tarpvalstybinio aktyvizmo pavyzdžių (tarpvalstybinio klausimo ar tarpvalstybinio aktyvizmo). Pasidalinkite jais internetinėje platformoje (pvz., „Moodle“ forume). Dabartinės naujienos ar bet kurio laikotarpio informacija? <p>3–4 modulis: bendradarbiavimas įgyvendinant projektus</p> <p>5 modulis: stendinis pranešimas apie tarpvalstybinio aktyvizmo atvejo tyrimą</p>
------------------------	--

Mokymosi rezultatai	Studentai geba apibūdinti ir kritiškai vertinti politinį aktyvizmą, identifikuoti tarpvalstybinius klausimus.
Dėstyimo kalba	Anglų (darbo kalba priklauso nuo grupės įgūdžių)
Mokslų disciplina / tyrimo sritis:	Politikos mokslai, pasienio studijos, humanitariniai mokslai
Techninė sąranka	„Zoom“ bus naudojama kaip internetinė mokymosi platforma. Be to, dėstytojai naudos atvejo tyrimo grupėms skirtas atskiras erdves ir pateiks tinkamas priemones, kurios gali būti naudingos bendradarbiaujant, pvz., „Mural“ ir „Miro“. Dėstytojai sudarys galimybę „bendrinti kelis ekranus vienu metu“ ir paprašys studentų palikti įjungtas kameras ir bendrinti ekranus. Taip dėstytojai gali geriau bendrauti su studentais ir pastebėti, kai pablogėja dėmesio sutelkimas.
Vertinimas	VM bus vertinami pagal stendinį pristatymą, nuo kurio priklausys galutinis pažymys. Be to, studentų bus paprašyta įrašyti savo apmąstymus žurnale.
Išvados	Šie VM sudarytų galimybę studentams sužinoti apie savo specifinę sritį kartu su kitais kitos srities studentais. Struktūra skirta kurti darbo grupes, kuriose būtų plėtojama abipusė dalyvių priklausomybė (Helsinkio universiteto studentai įtrauks politinio aktyvumo specializaciją, o Tartu universiteto studentai prisidės tarpvalstybinių studijų žiniomis), nes jie turės pasikliauti dviem atskirų kursų studentų žiniomis ir įgūdžiais. Tai sudaro galimybę sužinoti apie aktyvizmą tarpvalstybiniu mastu, o studentai gali patirti kai kurias studijų sąlygas.

2 scenarijus: ES plėtra

Vilniaus universiteto ir Tartu universiteto dėstytojai sukūrė tokį scenarijų. Šis VM bendradarbiavimas vyks, vykdant dvejus esamus partnerių universitetų organizuojamus kursus. Tartu universiteto kursas bus „Regioninės integracijos procesai Europoje ir Eurazijoje“, Vilniaus universiteto kursas – „Šiuolaikiniai iššūkiai ES“. Abu kursai apims trijų savaitinių VM patirtį, skirtą plėtros politikai ir politikos rekomendacijų rengimui.

Vilniaus universiteto kursas apima aktualiausius iššūkius, su kuriais susiduria Europos Sąjunga (ES) jos viduje ir už jos ribų. Pagrindinis jo tikslas – suteikti studentams analitinių priemonių ir žinių, reikalingų kritiškai vertinti ES aktualius klausimus ir formuluoti pagrįstus pasiūlymus aktualiais klausimais. Mokoma lietuvių kalba, kursas trunka 13 savaitių. Tartu univer-

siteto kurso metu nagrinėjami instituciniai ir istoriniai pokyčiai, susiję su ES atsiradimu, transformacija ir konsolidacija, tuo pačiu aptariant po Šaltojo karo įvykusius regioninės integracijos bandymus buvusioje sovietinėje erdvėje. Kurso dėstyto kalba yra anglų, o jo trukmė yra 16 savaitių.

Šie du kursai puikiai papildo vienas kitą:

- Vilniaus universitetas: viešosios politikos rekomendacijų išmanymas, bet sistemingo požiūrio į plėtros politiką stoka.
- Tartu universitetas: sistemingas požiūris į plėtros politiką, tačiau trūksta žinių / dėmesio, rengiant viešosios politikos rekomendacijas.

Kurso struktūra	Vilniaus universitetas: <ul style="list-style-type: none">■ Vidiniai iššūkiai, susiję su ES funkcionavimu (balsavimo reforma, valstybės suvereniteto klausimai ir kt.)■ Su ES kaimynyste susiję klausimai■ Klausimai, susiję su ES bendradarbiavimu su kitais pasauliniais veikėjais Tartu universitetas: <ul style="list-style-type: none">■ ES institucijos ir veikimas■ ES kaimynystė ir Rytų partnerystė■ Regionalizmas Eurazijoje■ Aktualūs klausimai
Dėstytojų bendradarbiavimas	Glaudus koordinavimas prieš kurso pradžią (rengiant kiekvieno kurso programas), siekiant užtikrinti, kad VM atitiktų kiekvieno kurso tikslus Studentų supažindinimas su užduotimi ir jos reikalavimais bei bendradarbiavimo pobūdžiu Bendras mokymas ir vieni kitų mokymo papildymas Bendros konsultacijos su studentais Bendras su VM susijusių užduočių vertinimas Abu dėstytojai juos įvertins bendradarbiaudami.
Techninė sąranka	Paskaitoms ir konsultacijoms – „ZOOM“ Pristatymams / nuomonių mainams – „Padlet“, „Mentimeter“, „Flipgrid“ Bendram rašto darbo rašymui – „OneDrive“ (sudaro galimybę sekti bendro kūrimo procesą) Failų bendrinimui – „OneDrive“
Vertinimas	VM vertinimą sudarys viena politikos santrauka (5 puslapiai) ir dviejų puslapių apimties refleksija apie bendro darbo patirtį. Abiejuose kursuose bendros užduoties reikšmė sudarys 30 % galutinio įvertinimo, o balų skaičiavimas bus apibrėžiamas, atsižvelgiant į kiekvieno kurso vertinimo skales. Politikos santrauka – 80 % Refleksija apie bendro darbo patirtį – 20 %

3 scenarijus: bendra istorija – Suomija ir Švedija

Helsinkio universiteto ir Upsalos universiteto dėstytojams buvo sukurtas toks scenarijus. Šis VM bendradarbiavimas apima naujo kurso kūrimą. Kursas yra internetinis, ir buvo atsižvelgta į tai, kaip maksimaliai padidinti studentų gerovę. Kurso metu siekiama sužinoti apie bendrą Suomijos ir Švedijos istoriją. Pagrindinis VM loginis pagrindas yra susijęs su šiais aspektais:

- Kultūrinė kompetencija ir sąmoningumas
- Bendradarbiavimo ir kalbiniai įgūdžiai
- Prieiga prie įvairių perspektyvų
- Įtraukimas ir motyvacija
- Tinklų kūrimas ir ateities galimybės

Kurso struktūra	Kursą sudaro trumpos paskaitos aktualiomis temomis, daugiausia akcentuojant grupinį darbą, kurio rezultatas – plakatas / prezentacija ir savirefleksija. Šiame kurse yra modulių su paskaitomis ir grupiniu darbu, sudarančių kas savaitinę studentų veiklą. Grupinis darbas atliekamas abiejų universitetų studentų grupėse (4-6 studentai). Skiriamas laikas susitikimams metu yra laiko, studentai taip pat turėtų savarankiškai rengti susitikimus.
Mokymosi rezultatai	<ul style="list-style-type: none">■ Studentai įgijo tam tikrų pagrindinių žinių, apimančių laiko eigą, ir atitinkamus šaltinius■ Studentai išugdė gebėjimą skaityti tekstą ir kritiškai interpretuoti šaltinio medžiagą■ Studentus sudomino tolesnis savarankiškas bendros istorijos žinių tyrinėjimas
ECTS	Kiekvienas partneris suteiks skirtingą ECTS kreditų skaičių: Upsalos universitete bus skiriami 7,5 ECTS kreditai, o Helsinkio universitete – 5 ECTS kreditai.
Dėstymo kalba	Švedų ir anglų
Techninė sąranka	„Moodle“ Kurso medžiaga Užduotys „Moodle“ pateikiamos instrukcijos ir pan. „Zoom“ paskaitos Atskiri kambariai Klausimynai / apklausos, pavyzdžiui, „ledų pralaužimo veiklai“.

Vertinimas	VM vertinimas bus susijęs su šiais vertinimo metodais (visas kursas): <ul style="list-style-type: none">■ Viso kurso vertinimo metodas yra tolygiai padalintas į balus už dalyvavimą, skiriamus už stendinę prezentaciją (VM dalis), kolegų peržiūrą ir savirefleksiją. Virtualių mainų įvertinimas: <ul style="list-style-type: none">■ Sukurtos rubrikos, skirtos dalyvavimui, bendradarbiavimui ir turinio pristatymui.■ Kiekvienas atsakingas dėstytojas (po vieną iš kiekvieno universiteto) įvertins savo studentų pasiekimus VM komponento srityje, įvertinant pagal pasiekimų / susikirtimo skalę.
Dėstytojų bendradarbiavimas	Studijų metodai Kurso paskaitų dalykai Mokymosi tikslai Planavimas pagal grafiką Dėstytojai nuspręs ir paruoš: <ul style="list-style-type: none">■ Medžiagą – straipsnius ir pan.■ Užduotis grupiniam darbui, instrukcijas ir vertinimo sistemą.■ Nurodymus, reikalingus kurso užbaigimui.
Išvados	<ul style="list-style-type: none">■ Kursas įgyvendinamas bendradarbiaujant ir dėstant istorijos dalykus dviejuose universitetuose.■ Studentai gali įgyti naujų žinių apie bendrą praeitį ir susipažinti su kito universiteto studentais.

4 scenarijus: dekolonizacija Rytų Europoje

Tokį scenarijų sukūrė Helsinkio universiteto ir Tartu universiteto dėstytojai. Šiame kurse pateikiamas išsamus dekolonizacijos tyrimas, daugiausia dėmesio skiriant teorinėms sistemoms ir praktiniam pritaikymui. Studentai kritiškai vertins dekolonizacijos sąvokas ir teorijas, nagrinės jos istorinius, politinius ir kultūrinius aspektus. Per paskaitas, skaitymus ir diskusijas studentai visapusiškai supras dekolonizaciją ir jos svarbą šiuolaikiniame kontekste.

Kurso metu taip pat bus akcentuojamas dekolonizacijos teorijų taikymas konkrečių atvejų tyrimams, sudarant galimybę studentams įvertinti ir interpretuoti realaus pasaulio scenarijus. Šis praktinis metodas padės studentams nustatyti ir analizuoti sudėtingą dekolonizacijos dinamiką įvairiuose pasauliniuose kontekstuose.

Pagrindinis šių VM loginis pagrindas yra susijęs su:

- Patirties šia tema apjungimu ir keitimusi, spragų užpildymu tam tikromis temomis mūsų institucijose;
- Mokymusi apie skirtingus požiūrius iš dviejų skirtingų šalių / tarptautinių studentų organizacijų;
- Vienodos / didesnės prieigos prie tarptautinės / tarpkultūrinės edukacinės patirties suteikimu studentams (nereikia keliauti, nesudaro papildoma finansinė našta, nereikia instruktorių, siekiant užsitikrinti finansavimą ir pan.);
- Parama partnerių universitetų pastangoms išplėsti mokymo temas su mažesniu finansavimu.

Pagrindiniai dėstytojų bendradarbiavimo aspektai yra šie:

<p>Dėstytojų bendradarbiavimas</p>	<p>Abiejų universitetų dėstytojų paskaitos</p> <p>Bendras planavimas su instruktoriais, siekiant išvengti sutapimų kurse ir su kitais esamais kursais</p> <p>Grupinio darbo užduoties aptarimas (kriterijai gali skirtis, atsižvelgiant į universiteto reikalavimus).</p> <p>leškome geriausių būdų, kaip suderinti mokslo disciplinomis pagrįstą ir pedagoginę patirtį, siekiant palaikyti internetinį mokymąsi.</p>
<p>Kurso struktūra</p>	<p>1 savaitė: ledų pralaužimas, vaidmenys grupėje, susitarimas dėl darbo, užduočių pasiskirstymas</p> <p>2 savaitė: savarankiškai atlikta individuali užduotis, rezultatų palyginimas ir apibendrinimas – atvejų tyrimai (pirminės išvados), remiantis paskaitoje pristatytomis ir seminare aptartomis idėjomis / koncepcijomis.</p> <p>3 savaitė: savarankiškai atlikta individuali užduotis, rezultatų palyginimas ir apibendrinimas – atvejų tyrimai (pirminės išvados), remiantis paskaitoje pristatytomis ir seminare aptartomis idėjomis / koncepcijomis.</p> <p>4 savaitė: pranešimų ruošimas, konspekto / refleksijos rašymas.</p> <p>Per keturias savaites grupėse surengti aštuoni susitikimai (paskaitos, seminarai) ir grupinio darbo diskusijos</p>

Dėstymo kalba	Anglų
ECTS	Už kursą Tartu universiteto studentams bus skiriami 3 ECTS kreditai, o Helsinkio universiteto studentams – 5 ECTS kreditai.
Techninė sąranka	<p>VM techninė platforma ir priemonės bus organizuojamos taip:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Pagrindinis „Moodle“ puslapis kursų informacijai, gairėms, skaitiniams; ■ Pagrindinio „Moodle“ puslapio poskyriai, skirti grupėms rinkti ir dalytis konkrečiai grupei aktualia informacija (kiekvienai grupei suteikiama atskira „Zoom“ nuoroda); ■ Studentai sudaro galimybę / planuoja laiką grupės susitikimams, kuriuos studentai veda savarankiškai; ■ „Zoom“ paskaitoms, seminarams, grupinio darbo diskusijoms ir neformaliems susitikimams; ■ Studentai nusprendžia, kokia platforma naudotis grupinėms diskusijoms / naujausios informacijos teikimui („Moodle“ poskyris, „WhatsApp“ ir kt.); ■ Rekomendacijos studentams, kaip planuoti ir atlikti grupinį darbą (atnaujinamos kas savaitę)
Vertinimas	<p>Helsinkis (vertinimas diferencijuotas 0-5/5 kr.):</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ 80 % užsiėmimų lankymas (įskaityta / neišlaikyta) ■ Dalyvavimas seminaruose ir skaitymuose (įskaityta / neišlaikyta) ■ Grupinis darbas ■ Pranešimas apie procesą kurso metu ■ Refleksijos rašto darbas, orientuojantis į studentų mokymąsi <p>Tartu (vertinimas įskaityta / neišlaikyta / 3 kr.):</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ 80 % užsiėmimų lankymas (įskaityta / neišlaikyta) ■ Dalyvavimas seminaruose ir skaitymuose (įskaityta / neišlaikyta) ■ Grupinis darbas
Išvados	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kursas padėtų dėstymui abiejų partnerių universitetuose ■ Galime užpildyti žinių spragą abiejose pusėse ir patenkinti paklausą. ■ Yra temų diskusijoms, pavyzdžiui, akademinio kalendoriaus skurtumai ir numatomas kreditų skaičius, tačiau dėl visų jų galima susitarti.

Išmoktos pamokos

Žvelgiant iš akademinės ir mokymo perspektyvos, dalyviai paminėjo keletą galimų mokymo tobulinimo elementų arba pagrindinius iš patirties pasisemtus dalykus:

- Kilo neaiškumų dėl to, ar VM kursas laikytinas hipotetiniu, ar skirtas nedelsiant įgyvendinti: „Gal man – ir mano partneriui iš kito universiteto – buvo kiek neaišku – mes kalbame apie hipotetinį VM kursą arba tokį, kuris turėtų būti įgyvendintas kuo greičiau“ (Helsinkio universitetas). Šiuo atžvilgiu reikia pagerinti komunikacijos užduočių aiškumą, kad visi dalyviai suprastų kurso apimtį ir tikslus.
- VM scenarijaus kūrimas tam tikrose situacijose buvo sudėtingas dėl skirtingų požiūrių ir institucinio konteksto. Būtų pravartu pateikti aiškesnes gaires kuriant VM scenarijus, kuriuos būtų galima pritaikyti įvairiems kursams, taip pat išplėsti kūrybines galimybes, atsižvelgiant į scenarijus, peržengiant dalyvių kursų ribas: „Iš pradžių buvo gana sunku sugalvoti VM scenarijų, atsižvelgiant į skirtumus tarp institucijų, bet manau, kad tai yra tiesiog proceso dalis. Mūsų visų požiūris į VM scenarijų skyrėsi, todėl reikėtų nepamiršti: sunku įsivaizduoti, kaip atrodo VE, jei niekada nedalyvavote tokioje veikloje. Be to, aiškumo dėlei, būtų galima sukurti VM scenarijų ne tik savo kursams, nes taip būtų galima praplėsti kūrybines galimybes, formuluojant VM scenarijų“ (Tartu universitetas).
- Dalyviai atkreipė dėmesį į galimą privalumą, naudojant jau esamus VM šablonus, taip supaprastinant projekto procesą. Be to, buvo pasiūlyta įtraukti daugiau praktinės praktikos, naudojant VM priemonių rinkinį ir pavyzdžių, prieš pradėdant planavimo etapą. Skiriant laiko dalijimuisi geriausia praktika ir patirtimi, dirbant su internetinėmis mokymosi platformomis, taip pat būtų galima padidinti VM mokymo efektyvumą: „Man visada patinka dalytis geriausia praktika / realaus pasaulio pavyzdžiais, o tai visada yra naudingiausia dalis. Kitą kartą galėtume skirti laiko bet kokiam VM elementui, kurį dalyviai išbandė / praktiškai naudojo (net jei tai ne visiškai yra VE, o, pvz., patirtis naudojantis

internetinėmis mokymosi platformomis). Nepasakyčiau, kad to trūko šių mokymu metu – tai tik pasiūlymas apsvarstyti galimybę tai įtraukti kitą kartą“ (Tartu universitetas).

Organizacijos atžvilgiu „EnVision“ tinklo koordinatoriai galvojo apie šiuos elementus:

- Galbūt būtų buvę naudinga prieš mokymus Tartu 2023 m. spalio mėn. suskirstyti dėstytojus į poras arba darbo grupes tam, kad jie galėtų susipažinti vieni su kitais ir susipažinti su savo patirtimi. Galiausiai grupės dinamika ir bendradarbiavimas veikė gerai, išskyrus tik vieną porą, kurią reikėjo pergrupuoti.
- Mokymai taip pat galėtų apimti daugiau studentų požiūrių ir balsų. Ateityje būtų naudinga įtraukti besimokančiuosius, kurie tiesiogiai dalyvavo VM ir galėtų suteikti papildomos grįžtamosios informacijos bei perspektyvos seminaro dalyviams.
- Galimybė pasiūlyti dėstytojams konsultacijas prieš baigiamąjį renginį buvo vertinga patirtis, nes tai padėjo jiems išspręsti kai kuriuos neišspręstus klausimus, kurie jiems iškilo baigiant VM scenarijus. Tai taip pat suteikė seminaro organizatoriams įžvalgų apie grupių pažangą, rengiant pranešimus.
- Įvairių šablonų kūrimas (VM scenarijaus kūrimo šablonas, VM kontrolinio sąrašo šablonas ir kt.) buvo naudingas mokymų orientavimui labiau į praktiką. Tai suteikė organizatoriams konkretų indėlį ir dėstytojų atsiliepimus apie VM priemonių rinkinio tobulinimą.
- Gal būtų buvę naudinga integruoti ir pakviesti lyderius ar vadovus iš partnerių institutų, atsakingų už internacionalizacijos strategijas ar VM plėtrą. Taip būtų buvę galima užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į jų perspektyvą ir daugiau dėmesio būtų skiriama tinkamų strategijų ir infrastruktūros kūrimui, siekiant paremti VM integraciją partnerių institucijose.

Bibliografija

- Beaven, A., Pittarello, S., & van der Heijden, C. (2021). Scenarios for the integration of Virtual Exchange in Higher Education. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5573614>
- Coursera, 2022. Campus Skills Report 2022. Prieiga internetu: <https://www.coursera.org> [Peržiūrėta 2024 m. rugsėjo 11 d.].
- European Commission. (2021). Erasmus+ Programme Guide. https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2022-01/2022-erasmusplus-programme-guide-v2_en_o.pdf
- European Education and Culture Executive Agency (2021). Erasmus+ Virtual Exchange: Intercultural Learning Experiences - 2020 Impact Report. Publications Office of the European Union. DOI: 10.2797/870428.
- EVOLVE Project Team. (2020). Key drivers' perspectives on the institutional uptake of virtual exchange. Case Studies from 9 European HEIs. EVOLVE Project publication. <http://hdl.handle.net/11370/86cbbfd8-64e8-44e9-aa2a-5e01993528d8>
- Guth, S. & Helm, F. (2017). SUNY COIL Stevens Initiative Assessment. DOI: 10.13140/RG.2.2.35940.27529
- Mühlbauer, Juliet, & van der Velden, Bart. (2022). Toolkit for integration of Virtual Exchange in Higher Education. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7215694>
- O'Dowd, R. (2022). Introducing Virtual Student Exchange in international university education. DAAD Research Brief, July 2022. German Academic Exchange Service. <https://doi.org/10.46685/DAADStudien.2022.09>
- O'Dowd, R., & Lewis, T. (Eds.). (2016). Online Intercultural Exchange: policy, pedagogy, practice. Routledge.
- Stevens Initiative (2023). Virtual Exchange Impact and Learning Report 2023. <https://www.stevensinitiative.org/wp-content/uploads/2023/02/2023-Virtual-Exchange-Impact-and-Learning-Report.pdf>

1 priedas

Virtualaus mainų scenarijaus šablonas

Įstaigos pavadinimas	1 partneris	2 partneris
Kurso pavadinimas		
Trumpas kurso aprašymas		
Kurso struktūra		
Mokymosi rezultatai		
Kalba (jei taikoma)		
Mokslo disciplina / tyrimo sritis		
Kurso trukmė (savaitėmis)		
VM / virtualaus bendradarbiavimo kurse loginis pagrindas <i>Apibūdinkite, kaip VM pagerins kurso mokymosi procesą. Kokia yra VM pridėtinė vertė kursuose kiekvienam partneriui?</i>		
Dėstytojų bendradarbiavimas <i>Apibūdinkite partnerių universitetų / dėstytojų įtraukimo į kurso VM kūrimo procesą. Kaip bus valdomas planavimas ir bendras partnerių koordinavimas prieš kursą, jų metu ir po jų?</i>		
VM trukmė ir veikla <i>Apibūdinkite kurso VM laiką ir trukmę. Kokią veiklą besimokantieji turėtų atlikti kaip VM dalį? Kokias užduotis jie turėtų atlikti VM formatu? (Pagalvokite apie veiklą ledų pralaužimui kurso pradžioje ir bendradarbiavimo pratybas)</i>		
VM vertinimas <i>Apibūdinkite, kaip bus vertinamas dalyvavimas VM. Ką besimokantieji turėtų pasiekti per VM?</i>		
Techninė pagalba ir internetinė mokymosi aplinka <i>Apibūdinkite, kaip studentams bus teikiama pagalba VM kurso etape. Kokią internetinę platformą ir priemones VM naudosite?</i>		

- Šaltinis: sukūrė „EnVision“ konsorciumo partneriai: Anna Beitane (Tartu universitetas); Minna Oroza (Helsinkio universitetas), Anastasiia Tkachuk (Vilniaus universitetas), Geir Gunnlaugsson (Uppsalos universitetas)

2 priedas

VM scenarijų tarpusavio vertinimas

Kriterijai	Puikiai (5)	Gerai (4)	Vidutiniškai (3)	Ribotai (2)	Nepakankamai (1)
1. VM loginis pagrindimas	VM loginis pagrindimas yra aiškus, gerai išplėtotas ir suderintas su ugdymo tikslais, kultūriniu supratimu ir visuotinių kompetencijų ugdymu.	VM loginis pagrindimas yra gerai suformuluotas ir suderintas su ugdymo tikslais ir kultūriniu supratimu.	VM loginis pagrindimas yra daugiau ar mažiau aiškus, tačiau jam trūksta detalumo ar suderinimo su ugdymo tikslais ir kultūriniu supratimu.	VM loginis pagrindimas yra neaiškus arba jo nėra, jis nėra suderintas su ugdymo tikslais ir kultūriniu supratimu.	Nebuvo pateikta jokio VM loginio pagrindimo.
2. Dėstytojų bendradarbiavimas	Dėstytojai demonstruoja tvirtą bendradarbiavimą, vykdamy VM, aktyviai įsitraukdami į veiklos planavimą, įgyvendinimą ir apmąstymą. Bendradarbiavimas pagerina studentų mokymosi patirtį.	Dėstytojai demonstruoja efektyvų bendradarbiavimą, prisideda prie veiklos planavimo ir įgyvendinimo. Bendradarbiavimas teigiamai veikia VM patirtį.	Dėstytojai demonstruoja tam tikrą bendradarbiavimo lygį, tačiau jam trūksta nuoseklumo ar detalumo, o tai turi įtakos VM patirties kokybei.	Ribotas dėstytojų bendradarbiavimas, dėl kurio veiklos įgyvendinamos nenuosekliai arba neefektyviai.	Nėra jokių dėstytojų bendradarbiavimą VM metu pagrindžiančios informacijos.
3. VM trukmė ir veikla	VM trukmė yra gerai suplanuota ir tinkama, todėl galima nuodugniai užsiimti veikla ir prasmingai bendrauti. Veikla yra įvairi, o laikas išnaudojamas efektyviai.	VM trukmė yra tinkama, sudaroma galimybė užsiimti veikla ir bendrauti. Veikla yra suplanuota, tačiau gali trūkti įvairovės ar detalumo.	VM trukmė yra daugiau ar mažiau tinkama, tačiau veikla gali atrodyti skubota arba nepakankamai išvystyta.	VM trukmė yra nepakankama, todėl ribojamas prasmingas užsiėmimas veikla ir bendravimas. Veikla prastai suplanuota arba vykdoma.	VM trukmė yra ypatingai nepakankama, todėl užkertamas kelias prasmingam užsiėmimui veikla ir bendravimui. Veikla prastai suplanuota arba vykdoma.
4. Vertinimas	Vertinimo metodai yra aiškiai apibrėžti, įvairūs ir suderinti su mokymosi tikslais. Juos taikant, yra efektyviai įvertinamas studentų mokymasis ir kultūrinių kompetencijų ugdymas. Atsiliepimai yra savalaikiai ir konstruktyvūs.	Vertinimo metodai yra apibrėžti ir suderinti su mokymosi tikslais, tačiau gali trūkti įvairovės ar veiksmingumo, vertinant studentų mokymąsi ir kultūrinių kompetencijų ugdymą. Atsiliepimai paprastai teikiami, bet gali būti nenuoseklūs arba vėluoti.	Vertinimo metodai yra daugiau ar mažiau apibrėžti, tačiau nėra suderinti su mokymosi tikslais. Jie gali būti riboti, vertinant studentų mokymąsi ir kultūrinių kompetencijų ugdymą. Atsiliepimai yra nenuoseklūs arba nepakankamai išsamūs.	Vertinimo metodai yra neaiškūs arba prastai apibrėžti, trukdo vertinti studentų mokymąsi ir kultūrinių kompetencijų ugdymą. Atsiliepimai yra minimalūs arba jų nėra.	Vertinimo metodai nėra nustatyti, jie trukdo vertinti studentų mokymąsi ir kultūrinių kompetencijų ugdymą. Atsiliepimų nėra.
5. Techninė pagalba ir mokymasis internetu	Sudaroma galimybė lengvai naudotis technine pagalba ir efektyviai sprendžiamos visos problemos dėl VM. Internetinė platforma yra patogiai naudojama ir pagerina mokymosi patirtį.	Sudaroma galimybė naudotis technine pagalba ir sprendžiamos problemos, su kuriomis paprastai susiduriama, vykdamy VM. Internetinė platforma veikia, bet gali būti nedidelių su naudojimu susijusių problemų.	Daugiau ar mažiau sudaroma galimybė naudotis technine pagalba, bet problemos gali būti sprendžiamos lėtai. Internetinėje platformoje yra su naudojimu susijusių problemų, kurios turi įtakos mokymosi patirčiai.	Sudaroma ribota galimybė naudotis technine pagalba, todėl per šį laikotarpį liko neišspręstų problemų. Internetinėje platformoje sunku naršyti arba ji yra nepatikima.	Nesudaroma galimybė naudotis technine pagalba, tai trukdo vykdyti VM. Internetinė platforma nepasiekiama arba netinkama naudojimui.

■ Šaltinis: sukūrė „EnVision“ konsorciumo partneriai: Anna Beitane (Tartu universitetas); Minna Oroza (Helsinkio universitetas), Anastasiia Tkachuk (Vilniaus universitetas), Geir Gunnlaugsson (Uppsalos universitetas)

3 priedas

VM programų kūrimo kontrolinis sąrašas

NB! Šis kontrolinis sąrašas sudarytas, žvelgiant iš akademikų, besidominčių naujų VM su partneriu sukūrimu arba VM, kaip esamo kurso dalimi, perspektyvos.

Kriterijai	Vertinimas -Nepradėtas -Vykdomas -Tikrinamas -Patvirtintas -Netaikoma
VM programos kurso aprašymas ir struktūra	
<i>Aprašomasis pavadinimas:</i> ar VM programos pavadinimas yra aiškiai apibrėžtas ir aprašomasis?	
<i>Turinio ir tikslų apžvalga:</i> ar programoje pateikiama kurso turinio ir tikslų apžvalga?	
<i>Artikuluota struktūra:</i> ar yra aiškiai išdėstyti moduliai ar dalys, dalykai, temos ir mokymosi veikla?	
<i>Nustatyti ir įvertinami mokymosi tikslai:</i> ar mokymosi tikslai aiškiai nurodyti ir įvertinami?	
<i>Dėstymo / bendravimo kalba:</i> ar dėstymo arba bendravimo kalba yra aiškiai nurodyta?	
<i>Pagrindinė mokslo disciplinos informacija ir sutelkiamas dėmesys:</i> ar programa apibūdina pagrindinę mokslo disciplinos informaciją ir j turinį sutelkiamą dėmesį?	
<i>Išsamus veiklų ir darbo krūvio grafikas:</i> ar programoje yra detalus veiklų grafikas ir jų trukmė? Ar programoje aprašomas darbo krūvis, būtinas programai įvykdyti?	
Tikslinė auditorija	
<i>Besimokančiųjų profilis ir ankstesnė patirtis:</i> ar programoje atsižvelgiama į besimokančiųjų profilį ir jų ankstesnę patirtį?	
<i>Skaitmeniniai įgūdžiai ir tarpkultūrinės kompetencijos:</i> ar programoje atsižvelgiama į besimokančiųjų skaitmeninius įgūdžius ir tarpkultūrinės kompetencijas?	
<i>Kalbos mokėjimas:</i> ar programoje atsižvelgiama į kalbos mokėjimą, kuris yra būtinas, norint dalyvauti programoje?	
VM loginis pagrindimas	
<i>Privalumų paaiškinimas:</i> ar programoje paaiškinama, kodėl VM / bendradarbiavimas yra naudingas?	
<i>Geresnių rezultatų aprašymas:</i> ar programoje aprašoma, kaip VM pagerins mokymosi rezultatus?	
<i>Pridėtinės vertės nustatymas:</i> ar programoje nustatoma pridėtinė vertė kiekvienai partnerių įstaigai?	

Dėstytojų bendradarbiavimas	
<i>Bendradarbiavimo planas:</i> ar programoje yra numatytas partnerių universitetų dėstytojų bendradarbiavimo planas? Ar programoje yra priskiriami vaidmenys ir atsakomybė, koordinuojant VM įgyvendinimą?	
<i>Planavimo ir koordinavimo valdymas:</i> ar programoje atsižvelgiama į planavimo ir koordinavimo valdymą? Ar programoje sukuriama reguliarios komunikacijos kanalai tarp partnerių įstaigų?	
Vertinimas ir atsiliepimai	
<i>Dalyvavimo vertinimo metodika:</i> ar programoje yra įtraukta dalyvavimo VM vertinimo metodika?	
<i>Aiškūs besimokančiųjų lūkesčiai:</i> ar programoje yra aiškūs lūkesčiai, ką besimokantieji turėtų pasiekti?	
<i>Studentų bendradarbiavimas:</i> ar programa skatina įvairių įstaigų studentų bendradarbiavimą?	
<i>Atsiliepimai ir refleksija:</i> ar programoje yra numatyti dalyvių atsiliepimų apie jų VM patirtį rinkimo mechanizmai? Ar yra galimybių apmąstyti mokymosi rezultatus ir iššūkius, su kuriais susiduriama, vykdant VM?	
Kultūros tradicijų puoselėjimas ir sąmoningumas	
<i>Kultūros supratimas:</i> ar į programą įtraukta veikla ar diskusijos, skatinančios dalyvių kultūros supratimą ir kultūros tradicijų puoselėjimą? Ar programos metu yra sukuriama saugi erdvė atviroms diskusijoms?	
<i>Tarpkultūrinis bendravimas:</i> ar programoje pateikiamos pagarbaus bendravimo ir kultūrinių skirtumų sąveikos gairės?	
Techninė pagalba	
<i>Paramos sistema studentams:</i> ar programoje yra numatyta paramos sistema studentams VM etapo metu?	
<i>Internetinių platformų / priemonių identifikavimas:</i> ar programoje yra identifikuojamos internetinės platformos ir priemonės VM įgyvendinimui?	
VM pripažinimas	
<i>Paaškinimas, kaip yra atsižvelgiama į VM patirtį:</i> ar programoje paaškinama, kaip bus atsižvelgiama į besimokančiųjų VM patirtį?	
<i>Paaškinimas, kaip aukštojoje mokykloje yra atsižvelgiama į VM patirtį:</i> ar VM pripažintų tiek juos siūlantį aukštoji mokykla, tiek jos partnerės įstaiga?	
Kokybės užtikrinimas	
<i>Stebėseną ir vertinimą:</i> ar programa apima reguliarių VM veiklos stebėjimą ir vertinimą, siekiant užtikrinti kokybę ir atitiktį kurso tikslams?	
<i>Grįžtamojo ryšio stebėseną:</i> ar pagal programą yra koreguojamos jos įgyvendinimo strategijos, atsižvelgiant į atsiliepimus ir vertinimo rezultatus?	

- Šaltinis: sukūrė „EnVision“ konsorciumo partneriai: Anna Beitane (Tartu universitetas); Minna Oroza (Helsinkio universitetas), Anastasiia Tkachuk (Vilniaus universitetas), Geir Gunnlaugsson (Uppsalos universitetas)